

Poměry zaměstnanců ve správních úřadech I.

Cevro

Prof. JUDr. Petr Hůrka, Ph.D.

Prof. JUDr. Petr Hůrka, Ph.D
Pracovní právo I
Přednáška

POMĚRY ZAMĚSTNANCŮ VE SPRÁVNÍCH ÚRADECH I.

Prof. JUDr. Petr Hůrka, Ph.D

Služební poměry

Povaha vztahů závislé práce

- umožnit zaměstnavateli, aby prostřednictvím pracovní síly zaměstnance realizoval svoji činnost **(řídící funkce)**
x
- chránit osobu, která práci koná, ochrana postavení zaměstnance - garance co nejlepších a nejstabilnějších pracovních podmínek. **(ochranná funkce)**
- autonomie vůle x ochrana (zaměstnance) slabší strany

Zaměstnanci v nepodnikatelské sféře

- ZL – činnost nesměruje k dosahování zisku, ale k naplňování, či obstarávání veřejného statku
- A) pracovněprávní vztahy řídicí se ZP
- B) pracovněprávní vztahy řídicí se speciálním zákonem ve vztahu k ZP
- C) služební vztahy (poměry)

Povaha služebních vztahů

- veřejný zájem
- zákonné vymezení/omezení
- osobní povaha - „jeden zaměstnavatel“
- výrazná míra subordínace
- potřeba efektivního řízení i ochrany postavení státního Zce
- vnitřní ochrana, koordinace

Pracovněprávní zásady

- zákaz nucené práce
- ochrana právního postavení zaměstnance
- uspokojivé a bezpečné pracovní podmínky
 - rovné zacházení a zákaz diskriminace
 - řádný výkon práce v souladu se zájmy zaměstnavatele
 - právo na kolektivní zastupování

Základní principy služebních vztahů

zákonnost, transparentnost

veřejný zájem

nestrannost

politická nezávislost

stabilita

systemizace

profesionalita, vzdělávání

rovné zacházení

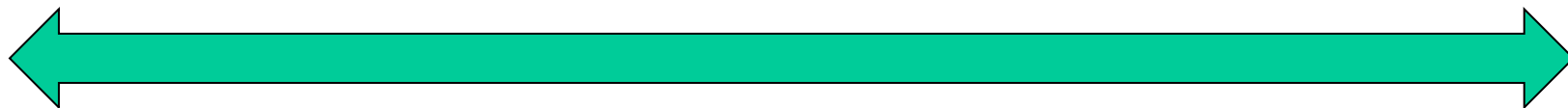
efektivita řízení x ochrana postavení st. zaměstnance

Služební poměry

- **státní zaměstnanci**
- **příslušníci bezpečnostních sborů (PČR, HZS, CS, VS, GIBS, BIS, UZSI)**
zákon 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- **vojáci z povolání**
zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

Povaha vztahů závislé práce

podnikatelská sféra	veřejná sféra	ÚSC	civilní státní služba	bezpečnostní sbory
soukromoprávní povaha			veřejnoprávní povaha	
autonomie vůle, smluvní volnost			legalita, transparentnost, rozhodování, řízení	
zákoník práce (ZP)		zvláštní zákon, subsidiarita ZP	zvláštní zákon, delegace ZP	zvláštní zákony

Státní správa

- Zaměstnanci zaměstnavatelů uvedených v ustanovení § 109 ZP
- Zaměstnavatelem je:
 - Česká republiky
 - Územně samosprávný celek
 - Příspěvková organizace
 - Školská právnická osoba

Úředníci

územně samosprávných celků

- pracovní poměr, pracovní smlouva/jmenování
- vedle ZP speciální zákon *o úřednících územních samosprávných celků zákon č. 312/2002 Sb.*
- zaměstnanci ÚSC podílející se na správní činnosti
- transparentní vstup - veřejná výzva nebo výběrové řízení, odvolání vedoucích úředníků (pozbytí předpokladů, zaviněné závažné porušení povinností, 2 méně závažná porušení), omezení doby určité
- specifická úprava vzdělávání (vstupní, průběžné, zvláštní odborná způsobilost, akreditace)

Příslušníci bezpečnostních sborů

- transparentní a striktní zákonné podmínky vstupu, výběrové řízení, služební slib
- omezení jiné činnosti příslušníka
- vyšší míra dispozice
- služební poměr se zakládá, mění nebo ruší rozhodnutím, ustanovení na služební místo (systemizace)
- skončení – doba určitá, smrt, dosažení 65 let, propuštění (neslučitelné jednání, ztráta předpokladů)
- výsluhový příspěvek – 15let + odchodné

Státní služba

- čl. 79(2) Ústavy - poměry zaměstnanců ve správních úřadech má upravit zákon
- otázka povahy zákona a jeho vztahu k ZP
- *zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě*, veřejnoprávní povaha, princip delegace k ZP
- **věcná působnost** – regulace poměrů st. zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu (správní činnost)
- **institucionální působnost** – ministerstva, ostatní správní úřady (ČSU, ČUZK, ČBU, ÚOHS, NBÚ, ERU, ÚP, FÚ, OSSZ)
- **osobní působnost**- osoby, jež ve výše uvedených úřadech konají služební činnosti

Specifika právního vztahu

- nižší míra flexibility
- větší stabilita pracovních podmínek (fixní výše příplatků, dovolené, zákaz konta PD)
- jmenování do vedoucích pozic
- větší omezení (jiná výdělečná činnost)
- odměňování platem dle právního předpisu

Prvky právního vztahu

- **subjekty**

– státní zaměstnanec, představený, ČR - organizační složka státu – služební úřad, služební orgán – státní tajemník, vedoucí služebního úřadu

- **obsah** – práva a povinnosti stran

- **objekt** – výkon správní činnosti

Dilemata a možnosti směřování

- povaha vztahů – soukromé/veřejné právo, zasazení v systému práva – vztah k ZP, správnímu řádu
- politická nezávislost – postavení představených
- skloubení transparentnosti, stability na straně jedné a autonomie vůle na straně druhé
- posílení flexibility zejména při vstupu do služby
- zvýšení efektivity, zjednodušení postupů
- snížení administrativní zátěže
- respektování personální povahy vztahů
- digitalizace – komunikace, doručování

Řízení

- řízení ve věcech služby – správní řád
- bez formálního řízení
- **účastníci řízení** – žadatel, státní zaměstnanec
- příslušný k řízení je služební orgán
- řízení na žádost – z úřední povinnosti
- **rozhodnutí** – právní moc i vykonatelnost 15 dnů od oznámení
- **Opravné prostředky:**
 - 1) **odvolání, přezkumné řízení, obnova řízení**, správní soudnictví – žaloba na zrušení, vyslovení nicotnosti nebo žaloba na ochranu proti nečinnosti
 - 2) **stížnost**
 - 3) **námítky proti služebnímu hodnocení**

Vznik služebního poměru

- výběrové řízení, rozhodnutí
- rozhodnutí o přijetí do SP
- rozhodnutí o zařazení na služební místo
- služební slib
- systemizace
- úřednická zkouška

Změna služebního poměru

- Služební cesta
- Přeložení
- Zařazení na jiné služební místo
- Převedení na jiné služební místo
- Jmenování /odvolání představeného
- Zařazení mimo výkon služby
- Zproštění výkonu služby
- Přerušování výkonu služby

Skončení služebního poměru

- právní událostí – uplynutí doby, smrt
- rozhodnutím služebního orgánu
- ze zákona

Pracovní podmínky

- pracovní doba, doba odpočinku
- dovolená
- překážky v práci
- odměňování
- odpovědnost za škodu
- pracovní hodnocení

Pracovní hodnocení

- **Předmět hodnocení** – znalosti, dovednosti, výkon služby + individuální cíle
- **Klasifikace** – vynikající-velmi dobré-
dobré-dostačující- nevyhovující